

MỘT SỐ CÂU HỎI & ĐÁP ÁN DÙNG ĐỂ PHÂN TÍCH

Câu hỏi 60: Lan chơi giỏi môn cờ vua, em rất muốn tham gia vào câu lạc bộ cờ vua ở trường nhưng bố mẹ em không đồng ý vì sợ mất thời gian. Việc làm của bố mẹ Lan đã vi phạm quyền gì của Lan?

- A. Quyền được phát triển thể chất
- B. Quyền được đi học
- C. Quyền được phát triển năng khiếu
- D. Quyền được khai sinh

Đáp án: C

Giải thích: Theo Điều 18 của Luật BVCS&GDTE quy định “Trẻ em có quyền được phát triển năng khiếu. Mọi năng khiếu của trẻ em đều được khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi để phát triển”.

Câu hỏi 159.

Ông Chòi bắt đứa cháu 10 tuổi làm việc quá sức trong quán cơm bình dân. Việc làm đó của ông Chòi là đúng hay sai?

- A. Đúng
- B. Sai

Đáp án: B. Sai

Giải thích: Theo Khoản 1, Điều 9 Nghị định số 71/2011/NĐ-CP quy định về các hành vi vi phạm QTE là “Cha, mẹ, người giám hộ, người nhận nuôi dưỡng trẻ em bắt trẻ em làm công việc gia đình quá sức, quá thời gian, ảnh hưởng đến việc học tập, vui chơi, giải trí, ảnh hưởng xấu đến sự phát triển của trẻ em”.

Câu hỏi 198.

Pinăng Thị Ong là học sinh lớp 5, nhà chỉ có mình em là gái, còn lại có 3 anh em trai. Cha mẹ Ong không cho em đi học tiếp, bắt ở nhà chăn bò phụ giúp cha mẹ làm kinh tế để nuôi 3 anh ăn học. Việc làm của cha mẹ Ong là đúng hay sai?

- A. Đúng
- B. Sai

Đáp án: B. Sai

Giải thích: Cha mẹ Pinăng Ong quyết định như vậy là sai, vì theo Khoản 2, Điều 6 của Luật Bình đẳng giới quy định: “Nam, nữ không bị phân biệt đối xử về giới” và theo Khoản 1, Điều 28 của Luật BVCS&GDTE quy định: “Gia đình,...có trách nhiệm bảo đảm cho trẻ em thực hiện quyền học tập, học hết chương trình phổ cập; tạo điều kiện cho trẻ em theo học ở trình độ cao hơn”.

Câu hỏi 220.

Mỗi sáng bố mẹ đều đã cho H'Len ăn sáng đầy đủ rồi mới đi học. Nhưng H'Len vẫn xin bố, mẹ 10.000 để ăn quà vặt, nếu bố mẹ không cho thì bạn khóc và không chịu đi học. Bạn H'Len làm như vậy là đúng hay sai?

A. Đúng B. Sai

Đáp án: B. Sai

Giải thích: Theo Khoản 2, Điều 21 Luật BVCS&GDTE quy định về bốn phạm vi của TE là “Chăm chỉ học tập” và Khoản 1, Điều 22 của Luật BVCS&GDTE quy định những việc TE không được làm là “Tự ý bỏ học”. Mặt khác, những đòi hỏi đó của H'Len là nhu cầu không chính đáng vì vậy không cần được đáp ứng.

Tình huống 42.

Nam là một cậu bé có năng khiếu về bóng đá. Em rất thích được tham gia hoạt động của Nhà văn hóa thiếu nhi để được phát triển khả năng của mình. Em đến gặp lãnh đạo Nhà văn hóa thiếu nhi của thị xã để xin được vào tham gia đội bóng đá. Nhưng lãnh đạo Nhà văn hóa không tiếp nhận em vì họ không tin em khi không có bố mẹ đi cùng và cho rằng nhà em ở xa, không tiện cho lịch tập luyện của đội bóng đá.

Theo em, việc làm của lãnh đạo Nhà văn hóa thiếu nhi thị xã là đúng hay sai? Vì sao? Nếu em là Nam, em sẽ làm gì trong tình huống này?

Đáp án

a/ Phân tích tình huống:

Trong tình huống này, quyết định lãnh đạo Nhà văn hóa là sai; vì đã ngăn cản Nam thực hiện “Quyền vui chơi, giải trí lành mạnh, được hoạt động văn hoá, nghệ thuật, thể dục, thể thao,... phù hợp với lứa tuổi” quy định tại Điều 17

và “Quyền được phát triển năng khiếu” của Nam quy định tại Điều 18 của Luật BVCS&GDTE.

Việc từ chối không nhận Nam vào đội bóng đá là lãnh đạo Nhà văn hóa chưa thực hiện đúng “trách nhiệm phát hiện, khuyến khích, bồi dưỡng, phát triển năng khiếu của trẻ em” quy định tại Khoản 1, Điều 30 của Luật BVCS&GDTE. Ngoài ra, lý do từ chối Nam vì không có bố mẹ đi kèm vừa không chính đáng, vừa không khích lệ được tinh thần và sự tự tin của là lãnh đạo Nhà văn hóa còn vi phạm quyền được tham gia và quyền được phát triển của Nam.

b/ Gợi ý cách xử lý:

Nếu em là Nam, em sẽ:

– Bình tĩnh trình bày với lãnh đạo Nhà văn hóa rằng đây là sở thích và nguyện vọng của em, em cam kết tự chịu trách nhiệm về việc tham gia của mình.

– Đề nghị ban lãnh đạo Nhà văn hóa tiếp nhận và hướng dẫn em làm các thủ tục cần thiết để được tham gia sinh hoạt đội bóng đá của Nhà văn hóa. Đồng thời, cam kết chấp hành tốt tất cả nội quy của Nhà văn hóa.

– Nếu ban lãnh đạo Nhà văn hóa vẫn không tin tưởng và không tiếp nhận em; em sẽ về nói chuyện với GVCN và bố mẹ, nhờ họ tác động can thiệp để được tham gia. Đồng thời, viết đơn kiến nghị lên cơ quan có thẩm quyền để can thiệp, chỉ đạo; đảm bảo quyền trẻ em được thực hiện tốt trong các hoạt động của Nhà văn hóa.

Tình huống 68.

Năm nay Tí 11 tuổi thì bố mẹ bắt em phải nghỉ học để đi làm thuê cho một gia đình trên tỉnh. Hai năm sau gia đình mới phát hiện trong suốt thời gian qua em thường xuyên bị chủ nhà lạm dụng tình dục.

Theo em, Tí đã bị mất những quyền nào của trẻ em? Địa phương, gia đình cần làm gì để bảo vệ em Tí?

Đáp án

a/ Phân tích tình huống

- Tí đã bị mất quyền được học tập, quyền được phát triển, quyền được bảo vệ và quyền được tham gia (quy định tại Công ước LHQ về QTE và Luật BVCS&GDTE).
- Tí mới 11 tuổi đã phải nghỉ học đi làm thuê, Tí phải sống và lao động, không được đi học, không được gặp bạn bè. Bố mẹ của Tí đã chưa thực hiện hết trách nhiệm của mình được quy định tại Điều 28 Luật BVCS&GDTE, đó là “Gia đình có trách nhiệm bảo đảm cho trẻ em thực hiện quyền học tập; học hết chương trình giáo dục phổ cập; tạo điều kiện cho trẻ em theo học ở trình độ cao hơn”.
- Em bị chủ nhà lạm dụng sức lao động và xâm hại tình dục, người chủ nhà đã vi phạm vào Điều 115 Luật hình sự là tội Giao cấu với trẻ em và sẽ bị phạt tù từ 1 năm đến 5 năm

b/ Gợi ý cách xử lý

- Trước tiên, gia đình cần đưa Tí đến các cơ quan chức năng (như công an, hội phụ nữ, ...) để tố giác hành vi đồi bại của chủ nhà, đề nghị chính quyền có biện pháp xử lý thích đáng theo pháp luật. Trong quá trình giao tiếp với các cơ quan, người quen thân, gia đình cần bảo vệ quyền riêng tư của Tí, tránh đưa Tí vào tình huống bị xấu hổ và quá mặc cảm về những gì đã xảy ra.
- Đồng thời, gia đình phải đưa Tí đến cơ sở y tế có đủ điều kiện phương tiện để khám, xác định mức độ thương tổn do hành vi xâm hại của vị chủ nhà gây ra, để có cơ sở xử lý hành vi của ông ta theo luật pháp.
- Gia đình cũng cần phối hợp với nhà trường để đưa Tí quay trở lại nhà trường học tập nhằm đảm bảo quyền được học tập của em.
- Chính quyền địa phương, các ban ngành đoàn thể cần phải thường xuyên tuyên truyền đến các bậc làm cha mẹ về quyền và bổn phận của trẻ em, cũng như các biểu hiện của sự vi phạm các quyền này, để các gia đình quan tâm nhiều hơn đến con em mình và tránh những hành vi vi phạm pháp luật, tước bỏ quyền lợi chính đáng của các em.

Tình huống 69.

Lan có năng khiếu chơi đàn. Nghỉ hè năm nay em có ý định xin cha mẹ tham gia vào lớp học đàn. Lan bày tỏ ý định của mình cho bố mẹ biết. Nhưng vừa dứt lời thì Lan đã bị bố mẹ la mắng và buộc em phải đi học thêm các môn văn hóa trong hè.

Theo bạn, bố mẹ Lan có vi phạm quyền trẻ em hay không? Nếu bạn là Lan thì bạn sẽ làm gì để thuyết phục bố mẹ?

a/ Phân tích tình huống

- Bố mẹ Lan đã vi phạm quyền được tham gia và quyền được phát triển năng khiếu của trẻ em được quy định tại Điều 18, Luật BVCS&GDTE, đó là “Trẻ em có quyền được phát triển năng khiếu. Mọi năng khiếu của trẻ em đều được khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi để phát triển”.

- Lan đã bày tỏ nguyện vọng học đàn theo ý thích nhưng bố mẹ không lắng nghe ý kiến của con mà còn la mắng, áp đặt phải học thêm các môn văn hóa theo ý bố mẹ. Như vậy, bố mẹ Lan đã chưa thực hiện đúng trách nhiệm của mình được quy định tại Điều 30, Luật BVCS&GDTE “Gia đình có trách nhiệm phát hiện, khuyến khích, bồi dưỡng, phát triển năng khiếu của trẻ em”

- Mục đích của bố mẹ Lan có thể là tốt vì họ lo lắng cho việc học văn hóa của con, nhưng cách áp đặt như vậy không phù hợp và chưa quan tâm đến việc phát triển sở trường, năng khiếu cho con.

b/ Gợi ý cách xử lý

Nếu là Lan trong tình huống này, em sẽ xử lý như sau:

- Cố gắng thuyết phục bố mẹ một lần nữa vào dịp thuận lợi khi bố mẹ đều vui vẻ và thỏa hiệp với bố mẹ rằng em có thể vẫn học thêm vài môn văn hóa, đồng thời học đàn 1, 2 buổi/tuần.

- Xây dựng một thời gian biểu học tập cụ thể và hứa với bố mẹ sẽ không để việc học đàn ảnh hưởng đến kết quả học tập văn hóa, để bố mẹ yên tâm hơn.

- Nếu vẫn không thể thuyết phục được bố mẹ, sẽ nhờ GVCN trao đổi thêm với bố mẹ, để bố mẹ hiểu hơn và tạo tạo điều kiện cho mình được phát triển toàn diện, phát huy sở trường của mình theo nguyện vọng.

Bản quyền thuộc Oxfam.